

Twee taalgidsen vergeleken

‘Geven mij kijken kijken’

Ondanks Sars en vogelgriep blijft China een aantrekkelijk land. De economie laat prachtige groeicijfers zien en wellicht dat de gedachte aan een immense afzetmarkt ervoor gezorgd heeft dat middelbare scholieren in Den Bosch vanaf het volgend schooljaar Chinees in hun pakket krijgen. Voor gewone stervelingen zijn er taalboekjes.

INEZ KRETZSCHMAR

Taalgids Mandarijn-Chinees, Lonely Planet, importeur Nilsson & Lamm, 320 blz., prijs € 9,95

Dr. H.G. Tan, *Overleven in het Chinees*, uitgeverij Ming Ya, 140 blz., prijs € 16,90

Inez Kretzschmar is sinoloog en heeft een vertaalbureau: *Chinalingua*.

Voor iedereen die naar China gaat, maar de schoolbanken al ruim achter zich heeft gelaten, vergelijken we twee boekjes die de reiziger enige kennis van het Chinees trachten bij te brengen. De in Nederland gevestigde Chinese boekhandel Ming Ya heeft een cursusboek *Overleven in het Chinees* – speciaal bedoeld voor toeristen – uitgebracht en van Lonely Planet verscheen een jaartje of twee geleden de Nederlandse versie van haar oorspronkelijk Engelse taalgidsje. Wat aan beide boekjes direct opvalt, is dat er geen audiovisuele ondersteuning bij het aanleren van de Chinese klanken en uitspraak wordt meegeleverd en dat beide beweren dat de klanken van het Mandarijn voor een Nederlander vrij gemakkelijk te leren zijn.

Een sterk punt van de Lonely Planet is dat het een zeer handzaam boekje is met een duidelijke indeling, met achterin een woordenlijst

Chinees-Nederlands en Nederlands-Chinees. Bovendien is er een index in Chinese karakters opgenomen. Wanneer uitspraak en verstaanbaarheid in China moeilijk blijven, dan kun je met behulp van dit boekje alles aanwijzen.

Wetenswaardigheden van uiteenlopende aard zijn terug te vinden in aparte kadertjes: je eigen teken van de Chinese dierenriem opzoeken of lezen hoe een Chinees telraam werkt. Aan de opzet zie je duidelijk dat Lonely Planet ervaring heeft met taalgidsen. Na de inleiding volgen korte hoofdstukjes over de uitspraak en grammatica. Helaas ontbreken hier de Chinese karakters. In de daarop volgende dertien hoofdstukjes komen dan allerlei onderwerpen aan de orde, zoals mensen ontmoeten, rondreizen, winkelen en accommodatie, maar ook een hoofdstukje onder de kop ‘specifieke behoeften’ met (summiere) extra aandacht voor de gehandicapte of homoseksuele reiziger.

Een gekke misser is het ontbreken van de euro als betaalmiddel, zodat de Lonely Planet alle Belgen, Duitsers en Nederlanders nog gewoon in respectievelijk franken, marken en gulden laat betalen. Ook had een strengere eindredactie het voorkomen van ver-

keerde karakters, toontekens of pinyin-transcripties kunnen verminderen. In de woordenlijst zoek je verder tevergeefs naar bijvoorbeeld wc-papier terwijl in de hoofdstukjes wel twee verschillende Chinese woorden worden gebruikt (respectievelijk *shouzhi* en *weishengzhi*). Ondanks de minpuntjes lijkt de Lonely Planet mij een handig gidsje dat een plekje in de handbagage van de reiziger naar China zeker verdient.

Wat valt er te zeggen over *Overleven in het Chinees*? Eigenlijk weinig goeds. Het boekje is slecht vormgegeven en op de eerste bladzijde loopt de tekst al van de bladzijde af, zodat men die bladzijde nogmaals heeft bijgevoegd met op de achterkant een hele lijst met errata. De schrijver gaat er ook nog eens vanuit dat de gemiddelde reiziger doorgaans in driesterrenhotels verblijft en vergezeld wordt van een à twee gidsen, dus ‘beperkt het lesmateriaal van deze cursus zich tot drie basissituaties waarin de ‘doorsnee’ toerist terecht komt.’ Bij het doornemen van dit cursusboek had ik de hele tijd het gevoel dat de schrijver eigenlijk een mondelinge cursus gaf. De uitleg is nogal breedspakig en niet altijd functioneel. De schrijver heeft wel uitgebreide oefeningen met oplossingen toegevoegd, maar een woordenlijst Nederlands-Chinees ontbreekt wel weer.

Zelf heb ik jarenlang de vnc-cursus ‘Een mondje Chinees op reis’ gegeven en het was net alsof de punten die in die cursus mondeling aan de orde kwamen, uitgeschreven zijn in dit boek. De dialogen krijgen een directe vertaling, die verhelderend zijn als je de uitleg op het schoolbord schrijft, maar zo op papier alleen maar verwarring scheppen: ‘Kantkant *de* die *ge*. Geven mij kijken kijken’ als letterlijke vertaling voor: ‘Die er naast. Mag ik die even bekijken?’ Op de dialoog volgt dan wel de juiste vertaling, maar ik kan me voorstellen dat u dan al bent afgehaakt. ☹

FOTO: KIM TROUWBORST

Duoshao qian?
Hoeveel kost dat?